

РЕЦЕНЗІЯ
на освітньо-професійну програму
053.00.05 Екстремальна та кризова психологія
підготовки другого (магістерського) рівня вищої освіти (нова редакція),
розроблену робочою групою кафедри психології особистості та
соціальних практик
Київського столичного університету імені Бориса Грінченка

Значне зростання в останні десятиліття кризових і надзвичайних ситуацій, збройних конфліктів та агресії, збільшення випадків насильства в родинях та суспільстві, ризику терористичних актів, природних і техногенних катастроф гостро актуалізують питання безпеки, збереження життя і здоров'я громадян. За таких умов суспільство актуалізує запит на підготовку фахівців-психологів, які здатні надавати кваліфіковану психологічну допомогу широким верствам населення у ситуаціях, пов'язаних з підвищеним професійним ризиком, небезпекою для життя та здоров'я, та психологічного супроводу особистості, яка переживає кризовий стан.

Нова редакція освітньо-професійної програми 053.00.05 – Екстремальна та кризова психологія підготовки другого (магістерського) рівня вищої освіти, розроблена робочою групою викладачів кафедри психології особистості та соціальних практик Київського столичного університету імені Бориса Грінченка, базується на загальнонаукових і сучасних прикладних розробках, які відповідають соціальним викликам і запитам сьогодення, та має практичну спрямованість навчальних дисциплін. Варто зазначити, що потреба в оновленні освітньо-професійної програми зумовлена соціальними проблемами, що актуалізувалися внаслідок повномасштабного вторгнення країни-агресора, потужної хвилі психічної травматизації українського населення, а також запитам щодо підтримання психологічного благополуччя особистості, в якому вона може протистояти життєвим стресам, реалізувати свої творчі здібності, продуктивно працювати та робити внесок у суспільне життя.

Змістовий формат теоретичної та прикладної складової рецензованої програми розкривається через призму формування системи вмій та навичок із забезпечення професійної компетентності у сфері організації, підготовки і кваліфікованої психологічної допомоги особистості з досвідом перебування в екстремальних і кризових ситуаціях. Окремий акцент у програмі зроблено на

створенні та реалізації профілактичних і реабілітаційних програм безпечної взаємодії людини з середовищем та збереженні її ментального здоров'я.

Доречними доопрацюваннями нової редакції освітньої програми є уточнення опису предметної області освітньо-професійної програми; уточнення формулювання професійних компетентностей і результатів навчання за вибором Університету; внесення до обов'язкової частини освітніх компонентів, спрямованих на вивчення сучасних запитів і тенденцій розвитку вітчизняної психологічної практики; введення альтернативного вибіркового блоку, спрямованого на поглиблене формування актуальних фахових компетентностей; внесення змін до структурно-логічної схеми освітньо-професійної програми. Усі наявні зміни зумовлені чинниками, виявленими в процесі попереднього впровадження освітньо-професійної програми. Відтак, розробниками освітньо-професійної програми посилено компоненти програми, присвячені психологічній допомозі особистості в складних життєвих обставинах, у тому числі в умовах війни; надано більше можливостей для вибору індивідуальної освітньої траєкторії студентам із урахуванням їхніх кар'єрних планів; удосконалено наступність викладання освітніх компонентів.

Доречним надбанням освітньо-професійної програми є оновлені матриця відповідності програмних компетентностей освітнім компонентам, а також матриця забезпечення програмних результатів навчання відповідними освітніми компонентами, які враховують результати зворотного зв'язку із провідними стейкхолдерами, здобувачами освіти та академічною спільнотою.

Таким чином, нова редакція освітньої програми 053.00.05 Екстремальна та кризова психологія підготовки другого (магістерського) рівня вищої освіти, розроблена робочою групою кафедри психології особистості та соціальних практик, цілком відповідає актуальним запитам вітчизняного суспільства і освітньо-професійним інтересам здобувачів, і тому може бути рекомендованою до запровадження в освітній процес Київського столичного університету імені Бориса Грінченка.

Рецензент:

В.В. Балахтар,
доктор психологічних наук, професор,
професор кафедри психології та
особистісного розвитку Навчально-
наукового інституту менеджменту та
психології ДЗВО «Університет
менеджменту освіти» НАПН України

РЕЦЕНЗІЯ
на освітньо-професійну програму
053.00.05 Екстремальна та кризова психологія
підготовки другого (магістерського) рівня вищої освіти,
оновлену робочою групою
кафедри психології особистості та соціальних практик
Київського столичного університету імені Бориса Грінченка

Тривала війна в Україні загострила питання безпеки, збереження життя і здоров'я населення. Погіршення ментального здоров'я та психологічного добробуту громадян посилює актуальність запитів підготовки кваліфікованих фахівців-психологів з можливістю надання якісної психологічної допомоги, підвищення стресостійкості, супроводу особистості, яка переживає гострі та пролонговані кризові стани.

Відтак, оновлення робочою групою кафедри психології особистості та соціальних практик Київського столичного університету імені Бориса Грінченка освітньо-професійної програми 053.00.05 Екстремальна та кризова психологія підготовки другого (магістерського) рівня вищої освіти є своєчасним і доречним. Освітня програма поєднує необхідні складові змісту, зокрема передмову, освітній профіль і навчальний план. Передмова містить обґрунтування актуальності оновлення освітньої програми для якісної підготовки психологічних кадрів, інформацію щодо розробників, рецензентів цього документу, зазначені терміни його запровадження та перегляду.

Найбільш значущим фокусом зміни освітньої програми є внесення до обов'язкової частини освітніх компонентів, спрямованих на вивчення сучасних запитів і тенденцій розвитку вітчизняної психологічної практики. Зокрема, однозначно доречним є вивчення здобувачами магістерського освітнього рівня навчальних дисциплін «Екстремальна психологія з практикумом», «Психологія війни та збройних конфліктів», «Психологія насильства», «Теоретико-прикладні аспекти суїцидології». Цілком правомірним можна вважати виокремлення з попередньої версії освітньої програми навчальних модулів «Життєві кризи особистості», «Психотравма та посттравматичний стресовий розлад», «Психосоматичні ресурси особистості» як окремих освітніх компонентів у оновленому змісті. Заслуговує на схвалення вдале комбінування видів практики із збереженням принципу наступності та послідовності її завдань. розгортання профілю є виклад найбільш важливих результатів програми вищої освіти на здобуття рівня магістра психології. Безсумнівними перевагами реалізації освітньої програми для здобувачів другого рівня вищої освіти є практико-орієнтований

стиль їх навчання з акцентом на особистісному та професійному саморозвитку студентів. Зважаючи на другий рівень вищої освіти доречним є поєднання аудиторних занять із самостійною та дослідницькою роботою. Поглиблена теоретична компетентність підкріплюється формуванням прикладних професійних навичок під час виробничої практики.

Оновлена освітня програма містить ключові програмні компетентності та результати навчання, які повністю відповідають стандарту підготовки магістра психології, а також відображають специфіку професійної діяльності кризового психолога. Результатом успішного засвоєння змісту фахової підготовки випускниками є їх інтегральна компетентність – здатність до успішного здійснення профілактичного та консультаційного психосоціального впливу, реалізації заходів екстреного психологічного реагування та надання посткризової психологічної підтримки. Критерієм загальної успішності фахової підготовки студентів, що здобувають освітній рівень магістра, є атестація випускників, яка проводиться у формі прилюдного захисту магістерського науково-професійного проєкту та складання інтегрованого атестаційного екзамену.

Запропоновані вибіркові блоки «Кризове консультування» та «Ментальне здоров'я» є рівнозначно важливими для поглибленого формування актуальних фахових компетентностей здобувачів. Важливим надбанням освітньо-професійної програми є оновлення матриці відповідності програмних компетентностей освітнім компонентам і матриці забезпечення результатів навчання відповідними освітніми компонентами.

Беручи до уваги актуальність, змістовність і прикладну значущість оновленої кафедри психології особистості та соціальних практик освітньої програми 053.00.05 Екстремальна та кризова психологія, можна рекомендувати цей нормативний документ для запровадження та реалізації в освітньому процесі Київського столичного університету імені Бориса Грінченка.

Рецензент:

Н.В. Пророк,

доктор психологічних наук,
старший науковий співробітник,
завідувач науково-дослідної лабораторії
психодіагностики та наукової
психологічної інформації
Інституту психології імені Г.С. Костюка
НАПН України

